

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 6.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.6.94>

УДК 368

С. П. Зоря,

к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Полтавський державний аграрний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7918-1371>

Б. І. Потапенко,

*здобувач вищої освіти магістерського рівня,
Полтавський державний аграрний університет*

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-0739-533X>

ПРИБУТОК СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ: ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ

S. Zoria,

*PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Finance, Banking
and Insurance, Poltava State Agrarian University*

B. Potapenko,

Master's degree student, Poltava State Agrarian University

INSURANCE COMPANY PROFIT: FORMATION FEATURES AND INCREASE DIRECTIONS

У статті розглянуто теоретико-методологічні засади формування прибутку страхових компаній як одного із ключових показників їх фінансової

стійкості та ефективності функціонування. За даними фінансової звітності ПрАТ «СК «Арсенал Страхування» проведено аналіз складу та джерел формування доходів і витрат, динаміки показників фінансових результатів, а також, показників рентабельності. Ідентифіковано фактори, що впливають на формування прибутку страхової компанії. Запропоновано напрямки підвищення прибутковості, зокрема, шляхом використання інноваційних технологій, посилення комунікації з клієнтами в контексті збереження їхньої довіри, адаптація до ринкових та регуляторних змін, управління ризиками через перестрахування та диверсифікацію, розробка нових страхових продуктів з фокусом на воєнні ризики, формування достатніх обсягів технічних резервів та ефективного механізму управління ліквідністю, розширення партнерства та співпраці, а також оптимізація внутрішньо-операційних процесів в контексті зниження витрат, тощо.

Operating an insurance company during war makes its profitability more vulnerable and dependent on new, unpredictable factors. War significantly changes the insurance market, as companies face a high level of uncertainty and new risks that require adaptation of existing risk management models. However, in such conditions, companies are forced to adjust their strategy, reducing insurance premiums or offering new products, such as war risk insurance, that meet the specific needs of the time. In addition, it is important to create additional reserves to cover possible mass claims and ensure sufficient liquidity. At the same time, the insurance company must carefully manage costs, optimizing operational processes and using technology to increase efficiency and reduce costs in a context of limited resources.

The article examines the theoretical and practical aspects of the formation of an insurance company's profit as a key indicator of its financial stability and efficiency. It is determined that the profitability of an insurer depends on a complex of interrelated internal and external factors. Internal factors include the level of insurance premiums, underwriting efficiency, the validity of the tariff policy,

optimization of operating costs, and the effectiveness of investment activities. External factors include the economic situation in the country, legislative changes, the state of competition in the insurance market, and socio-demographic trends.

Particular attention is paid to the analysis of the role of insurance premiums as the main source of income for the company, the importance of reinsurance, and the impact of financial management on the level of profitability. The proposed directions for increasing profitability include the use of innovative technologies, strengthening communication with clients to maintain their trust, adaptation to market and regulatory changes, risk management through reinsurance and diversification, development of new insurance products focused on war-related risks, formation of sufficient technical reserves and an effective liquidity management mechanism, expansion of partnerships and cooperation, as well as optimization of internal operational processes aimed at cost reduction, among others.

Ключові слова: *страхова компанія, прибуток, дохід, витрати, рентабельність, економічна нестабільність.*

Keywords: *insurance company, profit, income, expenses, profitability, economic instability.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Українські страховики стикаються з безпрецедентними викликами в умовах військового конфлікту. Війна створила нові, часто непередбачувані ризики, які безпосередньо впливають на фінансову стабільність страховиків. Серед ключових проблем можна чітко виділити зміни структури попиту на страхові послуги, а також обмеження доступу до певних сегментів клієнтів через небезпеку, пов'язану з зонами конфлікту, збільшення кількості страхових випадків, зростання витрат на відшкодування збитків. Крім того, зростання рівня невизначеності значно підвищило складність процесів планування та прогнозування, а також необхідність швидкої адаптації. У цих умовах застосування традиційних

стратегій управління ризиками та прибутком є недостатнім. Важливим є формування нових підходів та інструментів, які дозволять страховикам підтримувати фінансову стабільність та ефективність функціонування, адаптуючи свою діяльність до вимог сьогодення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням, що пов'язані із особливостями формування та пошуком шляхів підвищення прибутковості страхових компаній присвячують свої наукові праці безліч як вітчизняних так і іноземних науковців. Проведений нами аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчив, що більшість авторів погоджуються з тим, що прибуток є результатом ефективного управління страховими ризиками, оптимального розміщення резервів, а також грамотної тарифної політики. Так, Т. М. Завора та М. Л. Перетята [7] визначають прибуток як ключовий показник результативності страхової діяльності, що формується під впливом як внутрішніх, так і зовнішніх чинників. Ю. М. Тютюнник [6] наголошує на необхідності постійного моніторингу джерел формування доходів і витрат з метою підтримання позитивного фінансового результату. С. В. Качула, Р. М. Білуха [1] підкреслюють важливість збалансованого портфеля та ефективного розміщення страхових резервів з метою забезпечення стабільного доходу. С. А. Покорчак та Т. О. Смірнова [5] додають важливість адаптації діяльності страхових компаній до законодавчих змін та посилення внутрішнього фінансового контролю. В той же час, незважаючи на значні наукові напрацювання в межах зазначеної тематики, ряд питань як теоретичного так і практичного характеру потребують більш глибокого дослідження та висвітлення.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою даного дослідження є визначення особливостей формування та пошуку напрямів підвищення прибутковості діяльності страхової компанії в умовах фінансово-економічної кризи, спричиненої військовим конфліктом.

Виклад основного матеріалу дослідження. У воєнний час страховики стикаються з новими викликами. Серед них – зниження доходів населення,

що безпосередньо впливає на їхню здатність купувати страхові послуги, підвищений ризик, та найголовніше невпевненість у завтрашньому дні. При цьому страхування завжди відіграє важливу роль у підтримці фінансової стабільності, забезпечуючи страховий захист бізнесу та фізичних осіб.

Ефективність будь-якої страхової компанії та її економічне становище визначається результатами діяльності протягом року. Стабільний фінансовий стан залежить від наявності фінансових ресурсів (капіталу), необхідних для забезпечення ефективної комерційної діяльності. Враховуючи зазначене, пошук шляхів підвищення прибутковості страхових компаній є важливим аспектом забезпечення їх життєздатності, конкурентоспроможності, ділової активності та фінансової стійкості в умовах невизначеності.

Однією із особливостей діяльності страхових компаній є те, що вони не просто продають послуги – вони перепрофілюють і розподіляють ризики, приймаючи їх на себе в обмін на страхові премії (внески), а потім, у разі настання страхового випадку, виплачують страхове відшкодування. Це відрізняє їх від більшості інших бізнесів. Таким чином, головною відмінністю у формуванні прибутку у страхових компаній є те, що від моменту отримання доходу та наданням страхової послуги для споживача існує розрив у часі [7, с. 119]. Іншими словами, після укладення договору страхування, страховик спочатку акумулює кошти, отримані від страхувальника та формує страховий фонд, який буде використано у разі настання страхового випадку згідно договору [1, с. 66].

Прибуток страхової компанії – це сума, що залишається після покриття всіх витрат, включаючи страхові виплати, операційні витрати та інші фінансові зобов'язання, за визначений період. Інакше кажучи, це підсумковий фінансовий результат діяльності компанії. Прибуток відображає не лише ефективність діяльності страховика, а і його фінансову стійкість, спроможність виконувати зобов'язання перед клієнтами, забезпечуючи тим самим належний рівень страхового захисту, а також, можливість реалізації інвестиційної політики [7, с. 119].

Рівень прибутковості страхової компанії зумовлений сукупністю взаємопов'язаних чинників, як внутрішнього, так і зовнішнього характеру. Зовнішнє середовище включає в себе законодавчі зміни, тарифне регулювання, економічну ситуація, включаючи періоди криз та воєнні конфлікти. Все це суттєво впливає на здатність страховика формувати прибуток. Динаміка попиту на страхові послуги, демографічні процеси та рівень конкуренції на ринку змушують компанії постійно адаптувати свої продукти й стратегії відповідно до нових вимог та очікувань споживачів [8, с. 205].

Основним джерелом доходу та найвагомішим внутрішнім чинником виступають страхові премії, обсяг яких залежить від ефективності маркетингових підходів, конкурентоспроможності страхових продуктів та обґрунтованої цінової політики. Не менш важливим елементом управління прибутковістю є робота з ризиками: належний андеррайтинг, системне перестраховування та мінімізація кількості страхових подій, що дозволяють в сукупності зменшити витрати на відшкодування збитків.

Крім основної діяльності, значний вплив на формування фінансових результатів справляє інвестиційна політика компанії: розміщення зібраних премій у фінансові інструменти з метою нарощування капіталу. Також, важливим чинником є оптимізація операційних витрат, включаючи адміністративні й технічні складові, що дозволяє підвищити загальну ефективність. Належне формування страхових резервів забезпечує стабільність і здатність компанії покривати непередбачувані витрати без загрози для прибутковості [8, с. 205].

Управління прибутком страхових компаній – це процес прийняття низки управлінських рішень, спрямованих на ефективне формування, розподіл і цільове використання прибутку з метою забезпечення розвитку страхової компанії та захисту інтересів страхувальників, на основі результатів аналізу прибутковості страхової компанії. Отже, предметом управління прибутком у страхових компаніях є процес формування, розподілу та

використання прибутку, який спирається на аналіз динаміки доходів і витрат для забезпечення функціонування страхової компанії та захисту інтересів страхувальників [2, с. 91].

З метою визначення ключових напрямів підвищення ефективності політики управління прибутком діяльності страховика, доцільним є проведення аналізу формування доходів та витрат страховика, формування показників фінансових результатів його діяльності, та рентабельності.

Використовуючи прийому горизонтального і вертикального аналізу за інформацією форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)», визначено, що у структурі доходів ПрАТ «СК «Арсенал Страхування» за період дослідження найбільшу питому вагу займають чисті зароблені страхові премії (78,3 % станом на кінець 2023 р., табл. 1). Не дивлячись на збільшення за період 2021-2023 рр. вартості чистих зароблених страхових премій на 68566 тис. грн (або на 3,8 %), на фоні інших змін у складі доходів ПрАТ «СК «Арсенал Страхування» частка останніх зменшилася на 12,3 %. Дані зміни в основному відбулися за рахунок наявності у 2023 р. доходів від зміни інших страхових резервів на суму 235742 тис. грн. Враховуючи останнє зазначене, а також приріст в динаміці як інших операційних так і інших фінансових доходів, загальна вартість доходу страхової компанії збільшилася за період 2021-2023 рр. на 396560 тис. грн (або на 20,2 %). Станом на кінець 2023 р. в структурі витрат ПрАТ «СК «Арсенал Страхування» найбільшу питому вагу займають чисті понесені збитки за страховими виплатами – 38,3 %, витрати на збут – 28,4 % та інші операційні витрати – 18,1 %.

Не дивлячись на те, що загальна вартість витрат страхової компанії у 2023 р. в порівнянні із 2022 р. зросла на 348958 тис. грн, позитивним фактом з фінансової токи зору є хоча і не значне, проте перевищення темпів приросту доходів (20,2 %) в порівнянні із приростом витрат (18,5 %).

Таблиця 1. Склад, структура та динаміка доходів і витрат

ПрАТ «СК «Арсенал Страхування» за 2021-2023 рр.

Вид доходів і витрат	2021 р.		2022 р.		2023 р.		Зміна (+,-)		
	сума, тис. грн	у % до підсу- мку	сума, тис. грн	у % до підсу- мку	сума, тис. грн	у % до підсу- мку	сума, тис. грн	частк и, в. п.	у %
Чисті зароблені страхові премії	1782278	90,6	1647876	81,4	1850844	78,3	68566	-12,3	3,8
Інші операційні доходи	109980	5,6	280106	13,8	136048	5,8	26068	0,2	23,7
Доходи від зміни інших страхових резервів	0	0,0	0	0,0	235742	10,0	235742	10,0	-
Інші фінансові доходи	60316	3,1	87818	4,3	137191	5,8	76875	2,7	у 2,3 р. б.
Інші доходи	13573	0,7	8955	0,4	2882	0,1	-10691	-0,6	-78,8
Усього доходів	1966147	100,0	2024755	100,0	2362707	100,0	396560	0	20,2
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	18792	1,0	14384	0,7	22911	1,0	4119	0	21,9
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	764203	40,6	601699	31,1	853521	38,3	89318	-2,3	11,7
Витрати від зміни інших страхових резервів	40658	2,2	267829	13,9	0	0,0	-40658	-2,2	-
Адміністративні витрати	178637	9,5	150696	7,8	213373	9,6	34736	0,1	19,4
Витрати на збут	639778	34,0	723819	37,4	634376	28,4	-5402	-5,6	-0,8
Інші операційні витрати	135838	7,2	102469	5,3	404324	18,1	268486	10,9	у 3,0 р. б.
Фінансові витрати	225	0,0	36	0,0	0	0,0	-225	0	-
Інші витрати	18694	1,0	372	0,0	1402	0,1	-17292	-0,9	-92,5
Витрати з податку на прибуток	84517	4,5	71609	3,7	100393	4,5	15876	0	18,8
Усього витрати	1881342	100,0	1932877	100,0	2230300	100,0	348958	0	18,5

Джерело: складено на основі [3].

Важливість проведення аналізу формування фінансових результатів діяльності страховика (табл. 2) полягає у виявленні факторів, що впливають

на прибутковість компанії, оцінці ефективності управління ризиками, ресурсами та інвестиційною діяльністю, а також у забезпеченні фінансової стійкості та конкурентоспроможності страховика в умовах динамічного ринкового середовища.

Таблиця 2. Динаміка показників формування фінансових результатів діяльності ПрАТ СК «Арсенал Страхування» за 2021-2023 рр., тис. грн

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення (+,-) 2023 р. від 2021 р.	
				абсолютне	відносне, %
Чисті зароблені страхові премії	1782278	1647876	1850844	68566	3,8
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	18792	14384	22911	4119	21,9
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	764203	601699	853521	89318	11,7
Валовий: прибуток (збиток)	999283	1031793	974412	-24871	-2,5
Інші операційні доходи	109980	280106	136048	26068	23,7
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	-40658	-267829	235742	195084	у 5,8 р. б.
Адміністративні витрати	178637	150696	213373	34736	19,4
Витрати на збут	639778	723819	634376	-5402	-0,8
Інші операційні витрати	135838	102469	404324	268486	у 3,0 р. б.
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток (збиток)	114352	67086	94129	-20223	-17,7
Доходи від фінансової та інвестиційної діяльності	73889	96773	140073	66184	89,6
Витрати від фінансової та інвестиційної діяльності	18919	408	1402	-17517	-92,6
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток (збиток)	169322	163451	232800	63478	37,5
Витрати з податку на прибуток	84517	71609	100393	15876	18,8
Чистий фінансовий результат: прибуток (збиток)	84805	91842	132407	47602	56,1

Джерело: складено на основі [3].

У 2023 р. в порівнянні із 2021 р. чисті зароблені страхові премії ПрАТ «СК «Арсенал Страхування» збільшився на 68566 тис. грн (або на 3,8 %), та становлять станом на кінець звітного періоду – 1850844 тис. грн. В той же час, враховуючи суттєве збільшення собівартості реалізації страхових послуг та чистих понесених збитків за страховими виплатами (на 21,9 % та на 11,7 % відповідно), валовий прибуток зменшився із 999283 тис. грн у 2021 р. до 974412 тис. грн у 2023 р. (на 2,5 %), що негативним чином характеризує

діяльність страхової компанії з позиції забезпечення прибутковості діяльності. Не дивлячись на наявність у 2023 р. доходу від зміни інших страхових резервів на суму 235742 тис. грн, а також приросту інших операційних доходів, на фоні збільшення адміністративних та інших операційних витрат, прибуток від операційної діяльності ПрАТ «СК «Арсенал Страхування» зменшився на 17,7 % (на 20223 тис. грн).

Враховуючи приріст доходів від фінансової та інвестиційної діяльності страхової компанії за період 2021-2023 рр. на 89,6 % та паралельне зменшення витрат за аналогічними видами діяльності на 92,6 %, прибуток до оподаткування збільшився на 63478 тис. грн (на 37 %). Враховуючи вартість податку на прибуток, сплаченого ПрАТ «СК «Арсенал Страхування» сплаченого у 2023 р.

Не дивлячись на збільшення витрат з податку на прибуток (на 15876 тис. грн), що безпосередньо обумовлено збільшенням фінансового результату до оподаткування, чистий прибуток страхової компанії станом на кінець 2023 р. становить 132407 тис. грн, що на 56,1 % більше у порівнянні із 2021 р.

Орієнтуючись на інформацію наведену вище, важливе значення, в контексті формування загального висновку стосовно наявної динаміки показників формування фінансових результатів діяльності ПрАТ «СК «Арсенал Страхування» є визначення впливу факторів на зміну зазначених показників. Проведені розрахунки за методикою детермінованого факторного аналізу, дали можливість сформулювати наступні висновки: валовий прибуток у 2023 р. порівняно з 2021 р. зменшився на 24871 тис. грн. При цьому, позитивний вплив на зміну факторного показника мало збільшення в динаміці чистих зароблених страхових премій валовий прибуток зріс на 68566 тис. грн. Негативний вплив на зміну валового прибутку мало збільшення чистих понесених збитків за страховими виплатами та збільшення собівартості реалізованої продукції – на 89318 тис. грн та на 4119 тис. грн. В свою чергу, позитивний вплив на збільшення в динаміці чистих

зароблених страхових премій мало збільшення валової суми премій підписаних (на 179875 тис. грн), зменшення премій переданих у перестраховування (на 19935 тис. грн). Негативний вплив на вартість в динаміці чистих зароблених страхових премій мала валова сума зміни резерву незароблених премій, а також частка перестраховиків у резерві не зароблених премій.

Відносними показниками, що характеризують ефективність діяльності є показники рентабельності діяльності страхової компанії (табл.3).

Таблиця 3. Динаміка показників рентабельності діяльності ПрАТ СК «Арсенал Страхування» за 2021–2023 рр., %

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Зміна, (+,-)
Рентабельність (збитковість) страхової послуги	4,5	4,8	5,4	0,9
Рентабельність (збитковість) продаж	46,6	9,8	10,0	-36,6
Рентабельність (збитковість) інвестиційної діяльності	7,1	6,8	9,2	2,0
Загальна рентабельність (збитковість) активів	9,1	7,8	9,9	0,8
Чиста рентабельність (збитковість) активів	4,5	4,4	5,6	1,1
Загальна рентабельність (збитковість) власного капіталу	38,4	30,9	36,1	-2,2
Чиста рентабельність (збитковість) власного капіталу	19,2	17,3	20,5	1,3

Джерело: складено на основі [3].

Значення показника рентабельності страхової послуги свідчить про те, що у 2021 р. на 1 грн витрат припадало 4,5 коп. чистого прибутку, протягом досліджуваного періоду цей показник зріс та у 2023 р. становив 5,4 коп. За показником рентабельності продажу величина валового прибутку у розрахунку на 1 грн валових зароблених страхових премій зменшилася з 46,6 коп. у 2021 р. до 10,0 коп. у 2023 р. Також помітне зменшення загальної рентабельності власного капіталу з 38,4 % до 36,1 % у звітному періоді. Інші показники рентабельності мають позитивні зміни до зростання у 2023 р. порівняно з 2021 р., зокрема, рентабельність інвестиційної діяльності зросла із 7,1 % до 9,2 %, чиста рентабельність активів – із 4,5 % до 5,6 %, чиста рентабельність власного капіталу – із 19,2 % до 20,5 %. Позитивна динаміка показників рентабельності страхової компанії є свідченням ефективності її

фінансово-господарської діяльності та здатності забезпечувати прибутковість у мінливих умовах ринку. Зростання рентабельності відображає підвищення результативності використання фінансових ресурсів, що сприяє зміцненню фінансової стійкості страховика та підвищенню довіри з боку страхувальників і інвесторів. Крім того, стабільно високі показники рентабельності є важливою передумовою для подальшого розвитку компанії, розширення її послуг і зміцнення конкурентних позицій на ринку страхових послуг.

За результатами проведеного аналізу визначено ключові напрямки підвищення рівня прибутку страховика. Серед основних рекомендацій доцільно виокремити використання інноваційних технологій, посилення комунікації з клієнтами в контексті збереження їхньої довіри, адаптація до ринкових та регуляторних змін, управління ризиками через перестрахування та диверсифікацію, розробка нових страхових продуктів з фокусом на воєнні ризики, формування достатніх обсягів технічних резервів та ефективного механізму управління ліквідністю, розширення партнерства та співпраці, а також оптимізація внутрішньо-операційних процесів в контексті зниження витрат [1; 2; 4].

Охарактеризуємо більш детально ідентифіковані напрями, та їх потенційний вплив на забезпечення ефективності діяльності страхової компанії, забезпечення її прибутковості та рентабельності. Зокрема, використання інноваційних технологій у діяльності страхових компаній набуває особливої важливості в умовах цифрової трансформації економіки, сприяючи підвищенню операційної ефективності, покращенню якості обслуговування клієнтів, оптимізації процесів андеррайтингу та врегулювання збитків. У сучасному середовищі інновації є ключовим чинником конкурентоспроможності та адаптивності страховиків до нових ризиків і потреб ринку. В той же час, досить актуальним є використання штучного інтелекту, що дозволить автоматизувати процеси андеррайтингу, виявлення шахрайства, оцінки ризиків та обслуговування клієнтів, що в свою

чергу, сприятиме зниженню витрат і підвищенню якості послуг. У контексті цифровізації та зростання ринкової конкуренції це забезпечить страховим компаніям стратегічні переваги та адаптивність до динамічних змін середовища.

Посилення комунікації страхової компанії з клієнтами є досить важливим чинником як формування, так збереження їхньої довіри в умовах високої конкуренції та зростання очікувань споживачів. Відкрита, своєчасна та прозора взаємодія страхової компанії із клієнтами сприяє формуванню позитивного клієнтського досвіду, підвищенню лояльності та зміцненню репутації компанії на ринку страхових послуг.

Адаптація страхових компаній до ринкових і регуляторних змін є необхідною умовою забезпечення відповідності діяльності вимогам законодавства, їхньої стабільності та конкурентоспроможності. Своєчасне реагування на зміни у зовнішньому середовищі дозволяє мінімізувати ризики, оптимізувати бізнес-процеси та підтримувати фінансову стійкість у динамічних умовах функціонування страхового ринку.

У контексті забезпечення прибутковості діяльності страхової компанії забезпечення раціонального управління ризиками через перестраховування та диверсифікацію є важливим інструментом зниження фінансових втрат і стабілізації фінансових результатів. Зокрема, перестраховування дозволяє розподілити великі ризики між кількома учасниками ринку, тоді як диверсифікація страхового портфеля зменшує залежність від окремих видів страхування або категорій клієнтів, підвищуючи загальну стійкість компанії до негативних подій, що можуть мати ознаки страхового випадку згідно договору страхування.

Розробка нових страхових продуктів із фокусом на воєнні ризики сприяє розширенню ринкових можливостей страхової компанії та задоволенню актуальних потреб клієнтів в умовах воєнного стану, посилення військової агресії росії проти України. Це дозволяє формувати конкурентні переваги, залучати нові сегменти споживачів і, відповідно, забезпечувати

стабільне зростання страхових премій та прибутковості діяльності за умови ефективного управління відповідними ризиками.

Розширення партнерства та співпраці позитивно впливає на ефективність і прибутковість діяльності страхової компанії шляхом зміцнення каналів продажу, доступу до нових ринків і ресурсів, а також обміну інформацією. Така взаємодія сприяє оптимізації операційних процесів, зниженню витрат і підвищенню якості страхових послуг, що у сукупності забезпечує стійке зростання фінансових результатів.

Формування достатніх обсягів технічних резервів є вкрай важливою умовою забезпечення фінансової стабільності страхової компанії та гарантією виконання нею зобов'язань перед страхувальниками. Це сприяє зниженню ризиків неплатоспроможності, забезпечує довіру клієнтів і регуляторних органів, а також створює основу для довгострокового прибуткового функціонування компанії в умовах сьогодення. Аналогічне відображення на діяльність страхової компанії має і формування ефективного механізму управління ліквідністю.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Прибуток страхової компанії є ключовим показником ефективності її діяльності та визначальним фактором фінансової стабільності і розвитку. Формування прибутку залежить від комплексного управління страховими ризиками, оптимального розміщення технічних резервів, тарифної політики та адаптації до змін ринкового і регуляторного середовища. Аналіз сучасних підходів засвідчує необхідність впровадження інноваційних інструментів та стратегій, які дозволяють підвищити операційну ефективність і забезпечити стійке зростання фінансових результатів. В умовах підвищеної невизначеності особливого значення набуває диверсифікація страхового портфеля, розвиток нових продуктів, а також посилення партнерства і комунікації з клієнтами. Подальші дослідження за даною тематикою мають бути спрямовані на розробку адаптивних моделей управління прибутковістю, що враховують специфіку сучасних економічних і соціальних викликів.

Література

1. Качула С. В., Білуха Р. М. Підвищення прибутковості страхової компанії в сучасних умовах. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 22. С. 64-70. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/4996/5040>
2. Мельничук І. І., Надієвець Л. М., Заболотний Д. А. Прибутковість страховика: оцінка та управління в сучасних умовах. *Трансформаційна економіка*. 2023. № 5. С. 90-93. URL: <https://transformations.in.ua/index.php/journal/article/view/70/68>
3. Фінансова звітність ПрАТ «СК «Арсенал Страхування» : офіційний сайт. URL: <https://arsenal-ic.ua/documents>
4. Панченко О., Садчикова І. Вплив цифрових технологій на розвиток страхового бізнесу. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2023. № 4 (36). С. 291-301. URL: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/299262/291770>
5. Покорчак С. А., Смірнова Т. О. Тенденції і фактори формування та використання доходів страхової компанії. *Ефективність державного управління*. 2022. Вип. 1 / 2 (70 / 71). С. 80-85. URL: <https://epa.nltu.edu.ua/Archive/70/507011.pdf>
6. Тютюнник Ю. М., Тютюнник С. В. Напрями аналізу прибутковості діяльності страхової компанії. *Інфраструктура ринку*. 2024. Вип. 76. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2024/76_2024/15.pdf
7. Завора Т. М., Перетята М. Л. Аналіз діяльності страхових компаній. *Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова*. 2018. Т. 23, № 4. С. 118-122. URL: <https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PoltNTU/4723/1/23%20%20d0%b2%20d1%8b%20%20d0%bf.%204%20%2869%29.pdf>
8. Шолойко А. С., Абаєва А. Ю. Фактори впливу на фінансову стійкість страхової компанії. *Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи*. 2022. С. 202-208.

References

1. Kachula, S.V. and Bilukha, R.M. (2024), "Increasing the profitability of an insurance company in modern conditions", *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol.

22, pp. 64-70, available at: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/4996/5040> (Accessed 05 June 2025).

2. Mel'nychuk, I.I. Nadiievets', L.M. and Zabolotnyj, D.A. (2023), "Insurer profitability: assessment and management in modern conditions", *Transformatsijna ekonomika*, vol. 5, pp. 90-93, available at: <https://transformations.in.ua/index.php/journal/article/view/70/68> (Accessed 05 June 2025).

3. SK «Arsenal Strakhuvannia» (2025), "Financial statements of PJSC "Insurance Company "Arsenal Insurance"", available at: <https://arsenal-ic.ua/documents> (Accessed 05 June 2025).

4. Panchenko, O. and Sadchykova, I. (2023), "The impact of digital technologies on the development of the insurance business", *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, vol. 4 (36), pp. 291-301, available at: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/299262/291770> (Accessed 05 June 2025).

5. Pokorchak, S.A. and Smirnova, T.O. (2022), "Trends and factors in the formation and use of insurance company income", *Efektivnist' derzhavnoho upravlinnia*, vol. 1/2 (70/71), pp. 80-85, available at: <https://epa.nltu.edu.ua/Archive/70/507011.pdf> (Accessed 05 June 2025).

6. Tiutiunnyk, Yu.M. and Tiutiunnyk, S.V. (2024), "Areas of analysis of the profitability of an insurance company", *Infrastruktura rynku*, vol. 76, available at: http://www.market-infr.od.ua/journals/2024/76_2024/15.pdf (Accessed 05 June 2025).

7. Zavora, T.M. and Peretiata, M.L. (2018), "Analysis of the activities of insurance companies", *Visnyk ONU imeni I.I. Mechnykova*, vol. 23, no. 4, pp. 118-122, available at: <https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PoltNTU/4723/1/23%20%d0%b2%d1%8b%d0%bf.%204%20%2869%29.pdf> (Accessed 05 June 2025).

8. Sholajko, A.S. and Abaieva, A.Yu. (2022), "Factors influencing the financial stability of an insurance company", *Biznes, innovatsii, menedzhment: problemy ta perspektyvy*, pp. 202-208.

Стаття надійшла до редакції 15.06.2025 р.